

KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

RENDES TAGSÁGRA AJÁNLJA

Felinger Attila

1961-ben született Pécsen. 2016 óta az MTA levelező tagja. A Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Karán az Analitikai és Környezeti Kémia Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, az Általános Orvostudományi Karon a Bioanalitikai Intézet igazgatója. Az MTA–PTE Molekuláris Kölcsönhatások az Elválasztástudományban Kutatócsoport vezetője. Szakterülete az elválasztástudomány.

Levelező taggá választása óta új módszert dolgozott ki a folyadékkromatográfiás oszloptöltetek heterogenitásának felderítésére. A módszert azóta is sikeresen alkalmazzák a HPLC-oszlopok axiális és radiális heterogenitásának jellemzésére. Megmutatta, hogy a kölcsönhatások termodinamikai jellemzése a kromatográfia módszereivel ellentmondásos eredményekhez vezet. Jelentős eredményeket ért el az elmúlt években a szuperkritikusfluidum-kromatográfia modellezése, a retenciós mechanizmusok megértése területén. A levelező tagság elnyerése óta 25 tudományos közleményt publikált, amelyek összesített hatása: 86,5, közülük 18 közlemény Q1 besorolású folyóiratban jelent meg.

Ajánlók:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Görög Sándor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Horvai György, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hudecz Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Joó Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Orbán Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pálinkás Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Pukánszky Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Sohár Pál, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Zrínyi Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Kollár László

1955-ben született Kaposváron. A Veszprémi Vegyipari Egyetemen szerzett okleveles vegyészmérnöki diplomát 1979-ben. 1995 óta az MTA doktora, 2016 óta az MTA levelező tagja. A Pécsi Tudományegyetem Szeretlen Kémia Tanszékének egyetemi tanára. Szakterülete a koordinációs kémia és a homogén katalízis.

Legjelentősebb eredményeit az átmenetifém-katalizált enantioszelektív hidrogénezési és hidroformilezési reakciók vizsgálata, valamint jódalkének új funkciócsoportjainak kiépítése területén érte el. Az utóbbi években publikált fontosabb munkái a vinilaromások biomasszaalapú oldószerben történt hidroformilezése (*Green Chemistry*, 2016), a kavítandó alapvázakon megfigyelt kiemelkedő szelektivitású palládiumkatalizált aminokarbonilezés (*The Journal of Organic Chemistry*, 2017) és az izonitrilek beékelődési reakciójával járó katalitikus szintézisek (*ACS Omega*, 2018) területén születtek. Közleményeire 4000 független hivatkozás történt. Elismerései: Oláh György-díj, Akadémiai Díj, Széchenyi-díj.

Ajánlók:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Görög Sándor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hudecz Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Joó Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Markó László, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Orbán Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pálinkás Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pukánszky Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Sohár Pál, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Zrínyi Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

LEVELEZŐ TAGSÁGRA AJÁNLJA

Császár Attila

1959-ben született Dorogon. 1983-ban az Eötvös Loránd Tudományegyetem vegyész szakán szerzett diplomát. 1998 óta az MTA doktora. Az ELTE Kémiai Intézetének egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a kvantumkémia és a molekula-spektroszkópia.

A hazai elméleti kémia meghatározó szaktekintélye. Világszerte elismert iskolát teremtett az analitikai célokra is alkalmazott, nagy felbontású molekula-spektroszkópia elméleti támogatását lehetővé tevő kutatásaival. Definiálta a kvantumkémia negyedik korszakát, megalkotta a spektroszkópiái hálózatok elméletét, lehetővé tette egzotikus, de alapvető fontosságú kémiai jelenségek (alagúthatás, rezonanciák) és rendszerek (van der Waals-klaszterek) vizsgálatát. Az általa és csoportjában kifejlesztett elméletek, algoritmusok és számítógépi programok széles körű együttműködések alapjául szolgáltak, a segítségükkel kapott eredmények pedig gyakorlati szempontból is meghatározók, például jelentős a hozzájárulásuk a földi üvegházhatás tudományos alapjainak megértéséhez, a légkör- és asztrokémiai ismereteinkhez. Több mint 246 angol nyelvű tudományos közleménye jelent meg, publikált a *Nature*, a *Science* és a *Physical Review Letters* vezető nemzetközi folyóiratokban, cikkeire 7700 független hivatkozást kapott, ezek száma évente több mint ezerrel nő, h-indexe 55. Négy nemzetközi folyóirat szerkesztőbizottsági tagja. Számos tudományos kitüntetés, közöttük a Széchenyi-díj és a Polányi-nagydíj birtokosa. 12 végzett PhD-hallgatója közül ketten nyerték el a Junior Prima Díjat.

Ajánlók:

Horváth István Tamás, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Keserű György Miklós, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Kollár László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Náray-Szabó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Orbán Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Sohár Pál, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Fábián István

1956-ban született Debrecenben. Az MTA doktora (2002), a Debreceni Egyetem egyetemi tanára. Az MTA–DE Redoxi- és Homogén Katalitikus Reakciók Mechanizmusa kutatócsoport vezetője. Fő tudományos témája a környezeti kémiá-

ban, biológiai rendszerekben és ipari technológiákban jelentős, összetett redoxireakciók mechanizmuskutatása (*Inorganic Chemistry*, 2009; *Advances in Inorganic Chemistry*, 2017; *Journal of Hazardous Materials*, 2019, 2020).

Kutatócsoportját nemzetközi szinten az oldatfázisú reakciókinetika kiemelkedő műhelyeként tartják számon. Jelentős eredményeket ért el a funkcionizált aerogél alapú nanokompozitok előállításában és részletes leírásában. Diszperz rendszerekben lejátszódó folyamatok kinetikáját modellező egyedi eredményei orvosi és ipari szempontból fontos aerogélek szintézisét segítik elő (*The Journal of Physical Chemistry C*, 2018; *Carbohydrate Polymers*, 2018; *Acta Biomaterialia*, 2020; *Chemosphere*, 2021). 157 közleményére (impaktfaktor: 496) 2918 független hivatkozás érkezett, h-indexe 32. A European Colloquium on Inorganic Reaction Mechanisms konferenciasorozat alapítója. Fontos kutatásokat végez ipari partnerek részére. Hat évig volt az MTA elnöksége választott tagja, a Magyar Kémikusok Egyesülete Intézőbizottság tagja, felelős szerkesztője a tudomany.hu honlapnak. A Debreceni Egyetem rektora (2010–2013). Elismerései: Alexander von Humboldt-ösztöndíj, Vasile Goldis Western University: aranyérem, Polányi-díj. A Delhi School of Professional Studies and Research és a Vasile Goldis Western University díszdoktora. Iskolateremtő munkássága kiemelkedő a reakciókinetika és az aerogélek területén (22 PhD-hallgató témavezetője).

Ajánlók:

E. Kövér Katalin, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Joó Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Nyulászi László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Keglevich György

1957-ben született Budapesten. 1994 óta a kémiai tudomány doktora. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Szerves Kémia és Technológia Tanszékének egyetemi tanára, 22 éven át tanszékvezetője. Szűkebb szakterülete a foszfororganikus és a környezetbarát kémia.

Több mint 30 éve a P-heterociklusos kémia aktív kutatója, amelynek fejlődéséhez új szintézismódszerek és szelektív átalakítások kidolgozásával (*Synth*, 1993, 931), új reakciók (*JOC*, 1990; *JACS*, 1997) felfedezésével és új vegyületsaládok bevezetésével járult hozzá. A P-kémiát a környezetbarát kémiával kombinálva széles körben alkalmazta az MW technikát (*Synth*, 2017). Ennek során új, másképp nem lejátszódó reakciókat valósított meg (*OBC*, 2012; *RSC Adv.*, 2014). Javította a katalizátorrendszerek hatékonyságát (*Green Chem.*, 2006; *RSC Adv.*, 2014; *Adv. Synth. Catal.*, 2017), meghatározta az MW alkalmazási lehetőségeit,

és modellezte a gyorsító hatást (*PAC*, 2016). Új mechanizmusképeket állított föl (*JOC*, 2020). P-ligandumokat és katalizátorként alkalmazható Pt-komplexeket szintetizált (*Chem. Rev.*, 2010; *Dalton Trans.*, 2016). Publikációi: 601 tudományos cikk (40 review), 2 könyv (*Organophosphorus Chemistry* és *Milestones in Microwave Chemistry*), 50 könyvfejezet. Össz impaktfaktor: >821, h-index: 43, független idézet 4432. PhD-vezető: 19. A *Curr. Org. Chem.*, a *Curr. Green Chem.* és a *Symmetry* főszerkesztője, a *Heteroatom Chemistry*, a *Curr. Org. Synth.*, a *Lett. Org. Chem.* és a *Lett. Drug Design Discov.* szerkesztője, illetve a *Phosphorus Sulfur*, a *Molecules* és a *Green Proc. Synth.* szerkesztőbizottsági tagja. Elismerései: Zemplén-díj, Pro Scientia Díj, Széchenyi Professzori Ösztöndíj, Erdey László-díj, Mestertanár, Ipolyi Arnold-díj, Akadémiai Díj, Bruckner-díj, Csűrös Zoltán-díj, Magyar Érdemrend Lovagkereszt.

Ajánlók:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Görög Sándor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hudecz Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Kollár László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Sohár Pál, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Tőke László, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Kónya Zoltán

1971-ben született Budapesten. 2011 óta az MTA doktora. A Szegedi Tudományegyetem Alkalmazott és Környezeti Kémiai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára, az SZTE Környezettudományi Doktori Iskola vezetője, az SZTE tudományos és innovációs rektorhelyettese. Szűkebb szakterülete a határfelületi fizikai kémia és nanotechnológia.

Tudományos munkájának kiemelkedő eredménye, hogy a határfelületi jelenségek fizikai kémiájának megértésén alapuló szemléletmódot honosított meg a hazai kutatási gyakorlatban. Ezen megközelítéssel különféle anyagú (például: szén, fémek, oxidok, nemesfémek) 1D- és 2D-nanostruktúrák és kompozit anyagok esetében is képessé váltak a részecskék tervezett és irányított szintézisére, funkcionálizálására, valamint környezeti kémiai szempontból fontos gyakorlati alkalmazására is. Az új tudományos megállapításokat sikerült alkotó módon ötvözni és továbbfejleszteni a nanotechnológia legújabb vívmányaira alapozva. Eredményeit szakterülete vezető folyóirataiban publikálta; például: nyomásálló 3D-nyomtatással előállított kerámiák (*Science Adv.*, 2021), Co-nitridet tartalmazó

N-dópolt grafén mint ORR-katalizátor (*Appl. Catal. B*, 2018), funkcionizált grafénszalagot tartalmazó nanokompozit (*ACS Nano*, 2013), titanát nanoszerkezetek atomi jellemzése (*Surf. Sci. Rep.*, 2016).

Kónya Zoltán az MTA Fizikai-kémiai Tudományos Bizottság elnöke, az MTA–SZTE Felületkémiai és Reakciókinetikai Kutatócsoport vezetője. Eredményeit eddig >500 tudományos közleményben publikálta társszerzőivel, amelyek összesített impaktfaktora meghaladja az 1400-at, a független hivatkozások száma több mint a 8500, h-indexe 51. 23 PhD-disszertáció született a vezetésével, tanítványai közül ketten Pro Scientia Aranyérmert kaptak. Elismerései: Polányi Mihály-díj, Pungor Ernő-díj, Gábor Dénes-díj.

Ajánlók:

Dékány Imre, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Pálinkás Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Pukánszky Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Vancsó Gyula, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Marosi György

1955-ben született Budapesten. 2003-ban lett az MTA doktora. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vegyész-mérnöki és Biomérnöki Kar egyetemi tanára, a FirePharma Kutatócsoport vezetője. Tudományterületei a biomakromolekulák és gyógyszerek technológiája, a termikus analízis, a Raman-spektrometria, a minőségvezérelt folyamatszabályozás, valamint a környezet- és biztonságtechnika.

Iskolateremtő hatást fejt ki a tűzálló anyagok, a folyamatos gyógyszergyártás, a gyártással azonos idejű (real time) analízis és a folyamatmodelleken alapuló szabályozás oktatásában és kutatásában. Jelentős új eredményeket ért el a gyógyszergyártás hatékonyságának növelése, a polimerek éghetőségének csökkentése és könnyűszerkezetű, környezetkímélő anyagok kifejlesztése területén. Elsőként publikált Raman-alapú szabályozási technológiát (*Organic Process Research and Development*, 2013) és a szintézistől tablettáig folyamatos (end to end) gyógyszer-technológiát (*Chemical Engineering Journal*, 2018). 430 közleményére több mint 5000 független hivatkozás történt, h-indexe 43. Számos hazai és nemzetközi projektet vezetett, és kapcsolatot épített ki multinacionális vegyipari, gyógyszeripari és gépjárműipari cégekkel. Aktívan járul hozzá a közép- és felsőfokú oktatás, valamint a tudományos közélet előmozdításához. Három nemzetközi konferencia elnöke, szervezője volt. Jelentősebb elismerései: Magyar Érdemrend Tisztikeresztje (polgári tagozat), Szent-Györgyi Albert-díj, MTA és Szabadalmi

Hivatal Innovációs Szabadalmi Nívódíja, Mestertanár aranyérem, Csűrös Zoltán-díj, Széchenyi Professzori Ösztöndíj (2000).

Ajánlók:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Hohmann Judit, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Tóke László, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Zrinyi Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Nagyné László Krisztina

1952-ben született Budapesten. 1976-ban a Budapesti Műszaki Egyetemen vegyészmérnöki diplomát szerzett, 2006 óta az MTA doktora. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Fizikai Kémia és Anyagtudományi Tanszékének egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a határfelületi fizikai kémia és a felületkémia, a kolloidika és az anyagtudomány.

Tudományos munkájának nemzetközileg is elismert eredményeit a nanostrukturált pórusos szenek felületkémiajának a határfelületi jelenségekben játszott szerepét tanulmányozva érte el. Funkcionalizált szénfelületeken a gőzadszorpciót vizsgálva kísérleti bizonyítékot talált a szűk pórusokban fellépő falhatásra (*The Journal of Physical Chemistry C*, 2014), mely lehetőséget ad a gázalapú energia-tárolásra. Nitrogénnel, illetve kénnel adalékolt szén aerogéleken (*Microporous and Mesoporous Materials*, 2016), illetve grafénszarmazékokon vizsgálta a heteroatomok lehetséges kémiai környezetét és szerepüket szorpció (Carbon, 2017) és (elektro)katalitikus folyamatokban (Carbon, 2018). Az elektron donorok jelenléte lehetővé teszi az üzemanyagcellák katódjának Pt-mentes kialakítását. Eredményeit több mint 170 angol nyelvű tudományos cikkben közölte, ezek összesített hatástényezője 574. H-indexe 35, független hivatkozásainak száma 3400 feletti. Az MTA Kolloidkémiai Munkabizottságának elnöke, az American Carbon Society tagja. A következő CESEP (*Carbon for Energy Storage and Environment Protection*) konferencia szervezője. Tagja a *Carbon* (2019 óta) és a *Materials* folyóiratok szerkesztőbizottságának. Vendégprofesszor volt az USA-ban és Japánban. Hat végzett PhD-hallgatója van. Hazai koordinátora (volt) három EU-projektnek. Kitüntetései: BME VBK Erdey László-díj (2004), Fodor Lajos-díj (2014), MTA Polányi-fődíj (2018), Magyar Érdemrend Tisztikeresztje (polgári tagozat) (2019).

Ajánlók:

Dékány Imre, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hohmann Judit, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Horvai György, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Horváth István Tamás, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Nyulászi László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Vancsó Gyula, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Salma Imre

1962-ben született Komáromban. 2007 óta az MTA doktora. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Analitikai Kémia Tanszék egyetemi tanára, a Budapest Aeroszol Kutató és Oktató Platform Laboratórium vezetője, a Hevesy György Kémia Doktori Iskola programvezetője és a Magyar Aeroszol Társaság elnöke. Szakterülete a légkörkémia, ezen belül az aeroszol kémiai és fizikai folyamatai, valamint környezeti, éghajlati és egészségügyi hatásai.

Kutatásaiban olyan környezeti kérdésekkel foglalkozik, amelyek jelentős, új tudományos ismeretek megszerzését és bővítését célozzák, illetve relevánsak a Kárpát-medencében és azon belül Budapesten. Munkatársaival együtt felfedezték a légköri gőzrészecske konverzió új, kémiai mechanizmusát (a két, létező globális modell egyikét), amely a felhőfolyamatok közvetítésével hozzájárult a sarki jégtömeg fokozódó olvadásának magyarázatához. Kimutatta, hogy a légköri nukleáció – ami az aeroszolrészecskék számának döntő forrása a troposzférában – regionális kiterjedésű, koherens jelenségként valósul meg a Kárpát-medencében. Meghatározta az aeroszolnak a felhőcsepp-képződésben játszott szerepét városi környezetben (Budapesten), ami jelenleg az éghajlati modellek legnagyobb bizonytalansággal ismert, egyedi összetevője. Modellt dolgozott ki a széntartalmú aeroszol megoszlására a fosszilis anyagok tüzelése, a biomassza-égetés és a biogén forrástípusok között különböző térbeli és időskálákon. Széles körű nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, és kiemelkedő elismertséget szerzett. Rendszeres vendégprofesszor a Bécsi Tudományegyetemen, a Helsinki Egyetemen és a Milánói Egyetemen. Remek konferenciaszervező. Angol nyelvű közleményei száma 69, közöttük *Science* és *highly cited* (top 1%) cikk; h-indexe 33, független hivatkozások >2700 (MTMT). Akadémiai Díjjal és Mestertanár Aranyéremmel tüntették ki. Hallgatói 1 első, 4 második és 9 harmadik/különdíj helyezést értek el OTDK-versenyeken.

Ajánlók:

Felinger Attila, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Orbán Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Szántay Csaba

1958-ban született Budapesten. 2000 óta az MTA doktora. A Richter Gedeon Nyrt. Szerkezetkutatási Osztályának vezetője. Szakterülete az analitikai kémia, az NMR-spektroszkópia.

Hazai és nemzetközi szakmai körökben is elismerést aratott elméleti és módszertani munkáival, melyek az NMR-spektroszkópia és gyógyszeranalitika alapvető jelenségeivel kapcsolatosak. Tudományos munkássága – részben az NMR-spektroszkópia innovatív alkalmazásával – összetett molekulaszervezeti problémák megoldására irányult, melyek jó része közvetlen gyakorlati jelentőséggel bír a gyógyszerkutatásban. Igazolja ezt a 24 elfogadott szabadalom, amelyeknek társszerzője. 186 közleménye jelent meg (4 megjelenés alatt), amelyek közül 17 dolgozat egyedüli szerzője. Az Elsevier Kiadó gondozásában 2015-ben jelent meg egy döntő mértékben általa írt, iskolateremtő szakkönyv, *Anthropic Awareness: The Human Aspects of Scientific Thinking in NMR Spectroscopy and Mass Spectrometry* címen. Mind kutatóként, mind nagyvállalati vezetőként bizonyította, hogy gyógyszeripari környezetben is lehet magas szintű tudományos munkát végezni. Kitűnő vezetői kvalitását tükrözi az általa kialakított világszínvonalú nagyműszeres szerkezetkutatási bázis, amelyet hazai és nemzetközi szinten is elismert ipari tudományos műhellyé emelt. Sokirányú tudományos közéleti tevékenysége mellett kiemelendő a szemléletformáló személyes hatása, amivel nemzetközi szinten is sokak világlátását befolyásolta a tudományban.

Ajánlók:

Bodor Miklós, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
E. Kövér Katalin, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Felingner Attila, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Görög Sándor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Horvai György, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hudecz Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pretsch Ernő, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Szente Lajos

1951-ben született Budapesten. 1975-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar kémia–biológia szakán szerzett tanári diplomát. 2005 óta az MTA doktora. A CycloLab (Ciklodextrin Kutató-fejlesztő Laboratórium) Kft. társalapítója, jelenleg a cég tudományos tanácsadója. Szűkebb szakterülete

a szabályozott hatóanyag-leadású ciklodextrin-zárványkomplexek előállítására és terápiás alkalmazására, valamint új, biológiailag aktív ciklodextrin-származékok kutatására.

Pályakezdezőként kapcsolódott be a Chinoin Gyógyszergyárban a Szejtli József vezetésével induló ciklodextrin kutatásokba. 45 éve dolgozik a ciklodextrin-alapú szupramolekuláris kémiai kutatásban-fejlesztésben. Nevéhez fűződik a ciklodextrinek oldatban mutatott aggregációs mechanizmusának feltárása, valamint az „üres” ciklodextrinek alkalmazása klinikai detoxikálás céljára súlyos mérgezéseknél. A National Institutes of Health-ben (USA) Josef Pitha professzornál volt ösztöndíjas. Úttörő szerepet játszott a több humán gyógyszerben engedélyezett gyógyszersegédanyag, a hidroxipropil-béta-ciklodextrin szintézisében és alkalmazási lehetőségeinek feltárásában. Munkássága során több, szabadalommal védett és piacra került ciklodextrin-alapú humán gyógyszer preklinikai kutatási-fejlesztési és optimalizálási munkáit végezte. Közleményeire több mint 3700 független hivatkozás történt, h-indexe 34. Megadott szabadalmainak száma 37, össz impaktfaktora közel 340. A nemzetközi Ciklodextrin Társaság alapító tagja és tudományos vezetője.

Az elmúlt öt évben 11 D1-es publikációja született. Aktívan részt vesz az egyetemi oktatásban (ELTE, SOTE, Debreceni Egyetem). Iskolateremtő, számos volt hallgatója, doktorandusza ma a CycloLab munkatársa. Elismerései: Gábor Dénes-díj, az Amerikai Kémiai Társaság Derek Horton-díja, Kiváló Feltaláló Díj.

Ajánlók:

Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Joó Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Náray-Szabó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Penke Botond, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Tombácz Etelka

1952-ben született Szegeden. 2004 óta az MTA doktora. Korábban a Szegedi Tudományegyetem, 2020-tól a Pannon Egyetem professzora. Kutatásai a kolloid-kémia területére esnek, amelyen nemzetközileg is elismert, több új tudományos eredményt ért el.

Kutatásai elsősorban összetett vizes diszperziók határfelületi egyensúlyainak és kolloid stabilitásának fizikai-kémiai jellemzését, modellezését, módosítását és alkalmazási lehetőségeit fedik le. Az agyagásványok (*Appl. Clay Sci.*, 2004, 2006), oxidok (*Langmuir*, 2001, 2009), huminsavak (*Soil Sci.*, 1999; *Org.*

Geochem., 1990; *J. Mol. Liq.*, 2020) és összetett rendszereik (*J. Coll. Interface Sci.*, 2006; *Coll. Surf. A*, 1998, 1999; *Org. Geochem.*, 2004, 2007) viselkedése terén jelentős új eredményeket ért el. A magnetit nanorészecskék szintézise, felületmódosítása és teranosztikai célú kutatása során egyedi új eredményekre jutott (*Langmuir*, 2012, 2014; *Coll. Surf. A*, 2009, 2013, 2014; *BBRC*, 2015; *Coll. Surf. B*, 2012; *IJMS*, 2013, 2019; *JMMM*, 2015, 2017, 2018, 2021; *Interface Focus*, 2016; *Soft Matter*, 2018; *Materials*, 2021; *Magnetochem.*, 2020; *Nanomaterials*, 2018, 2020, 2021). Több mint 230 kiemelkedő nemzetközi visszhangú tudományos közlemény és több könyvfejezet társszerzője. Közleményeire több mint 5560 független hivatkozás történt, h-indexe 43, cikkeinek átlagos idézettsége közel 50 (WoS). Vendégprofesszor volt az USA-ban és Franciaországban. Sikeres konferenciaszervező (11CCC, 2018) és résztvevő (74 előadás, 37 szekcióvezetés). Három nemzetközi folyóirat szerkesztőbizottsági tagja (*Coll. Polym. Sci.*, *Appl. Clay Sci.*, *Molecules*). Elnyerte a Polányi Mihály- (2016) és a Preisich Miklós-díjat (2018). Számos egyetemi hallgató diplomamunkájának és 9 PhD-hallgatónak volt a témavezetője.

Ajánlók:

Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Pálinkás Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Tóth Gábor

1954-ben született Szentesen. 1977-ben a József Attila Tudományegyetemen okleveles vegyész diplomát szerzett, 2001 óta az MTA doktora. A Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Karának egyetemi tanára, szűkebb szakterülete a peptidkémia.

Pályakezdként kapcsolódott be a peptid szulfátészterek (például kolecisztokinin) szintézisére irányuló kutatásokba. A különféleképpen módosított peptidek szintézisére vonatkozó törekvések azóta is végigkísérik munkásságát, ezek jelentős része kapcsolódik a fehérjék poszttranszlációs módosításainak kémiai modellezéséhez. Foglalkozott peptid foszfátészterek szintézisével, továbbá glikozilált peptidszarmazékokkal, illetve többszörös diszulfidhidat tartalmazó polipeptidek, valamint kis fehérjék szintézisével is. Ennek során kutatócsoportjával új szintézismódszereket dolgozott ki. Egyik kezdeményezője volt a Szegeden azóta is eredményesen folytatott foldamer kutatásoknak. Számos érdekes biokonjugátum szintézisében vett részt. Foglalkozott lipopeptidek, illetve különféleképpen jelzett peptidek szintézisével is. Jelenleg antimikrobiális peptidek kutatásával, módo-

sított peptidekkel és szelektív ioncsatorna-blokkoló polipeptidekkel foglalkozik. Közleményeire több mint 3500 független hivatkozást kapott, h-indexe 37. Megadott szabadalmainak száma 17, össz impakt faktora közel 800. Az elmúlt öt évben 16 D1-es publikációja született. Aktívan járul hozzá az egyetemen az oktatási, közéleti és kari vezetési feladatokhoz. Elismerései: Széchenyi Professzori Ösztöndíj, Kisfaludy Lajos Alapítvány Díja, Bruckner Győző-díj, Klebelsberg Kuno-díj, Magyar Érdemrend Tisztikereszt, Zemplén Géza-fődíj.

Ajánlók:

Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Keserű György Miklós, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Penke Botond, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Pukánszky Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

KÜLSŐ TAGSÁGRA AJÁNLJA

Laurency Gábor

1954-ben született Békéscsabán. A Kossuth Lajos Tudományegyetemen szerzett okleveles vegyész diplomát 1978-ban. A kémiai tudományok kandidátusa fokozatot 1991-ben nyerte el. Az École Polytechnique Fédérale de Lausanne (EPFL), Svájc, professor emeritusa. Szűkebb szakterülete a homogén katalízis, a reakciókinetika, a nagy nyomás alatti spektroszkópiai mérések és a kémiai hidrogéntárolás.

Nemzetközi hírnevet a nagy gáznomás alatt lejátszódó reakciók vizsgálatával, köztük a CO₂ redukcióján és a hangyasav bontásán alapuló hidrogéntárolás kiemelkedően sikeres kutatásával szerzett. Számos fémkomplex szerkezetét és katalitikus tulajdonságait határozta meg, és gyakorlati téren is élen jár a kémiai hidrogéntárolás megvalósításában, szabadalma már alkalmazásra került. 184 publikációjára eddig 10 531 független hivatkozást kapott, h-indexe 51.

Számos külföldi kutatási együttműködésben vesz részt magyar, német, olasz, spanyol, francia, japán partnerekkel. Jelentős szerepe van a nagy nyomás alatti *in situ* spektroszkópiai vizsgálati módszerek fejlesztésében és elterjesztésében.

Ajánlók:

Hohmann Judit, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Horvai György, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Horváth István Tamás, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Joó Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Nyulászi László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Vancsó Gyula, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Zrínyi Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Lindner Ernő

1948-ban született Budapesten. A Budapesti Műszaki Egyetemen 1971-ben szerzett diplomát, 1984-ben PhD-t, és 1994 óta az MTA doktora. A University of Memphis Orvosbiológiai Mérnök Karán egyetemi tanár. Szűkebb szakterülete az elektrokémiai szenzorok és alkalmazásuk az orvosbiológiai technikákban.

Elektrokémiai szenzorokat fejlesztett orvosbiológiai alkalmazásokra. Elektrokémiai módszereket alkalmazott (kronoamperometria, voltammetria, spektropotenciometria) az elektródok mechanisztikus vizsgálatára. Hidrofób bevonattal módosított voltammetriás munkaelektrodokkal biológiailag aktív molekuláknak (altatószerek, antidepresszánsok) nanomólos tartományban történő mérését és visszacsatolásos szinten tartását valósította meg biológiai közegekben. Felületaktív anyagok segítségével eljárást dolgozott ki porózus polimer nanokapszulák szintézisére, a nanokapszulák felületének funkciós csoportokkal történő módosítására és ezeknek a kémiai szenzorok felületére történő immobilizálására.

Ajánlók:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Görög Sándor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Horvai György, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Joó Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Nyulászi László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pretsch Ernő, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Paizs Csaba

1969-ben született Marosvásárhelyen (Románia). A Babeş–Bolyai Tudományegyetemen 1984-ben szerzett vegyész-mérnöki diplomát. A PhD-fokozatot 1996-ban nyerte el, 2012-ben habilitált. 2015-ben egyetemi tanárrá nevezték ki, az egyetem Magyar Kémia és Vegyész-mérnöki Intézet igazgatója, a Biokatalízis és

Biotranszformációs Kutatóközpont vezetője. Szakterülete a szintetikus szerves kémia, ezen belül az enantioszelektív és mikrobiológiai reakciók.

Kiemelkedő eredményeket ért el enzimatis biotranszformációs folyamatok és a biokatalizátorok fejlesztése terén. Közel 120 közleményére 2130 független hivatkozást kapott. Új tárgyak anyagának összeállítója és előadója. Pályázatok, több tucat diplomázó és PhD-hallgató témavezetője. Nemzetközi és hazai tudományos társaságok és az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság tagja. A Kolozsvári Akadémiai Bizottság alelnöke. Nemzetközi folyóiratok (például: *Tetrahedron Asymmetry*, *Catalysis Letters*, *Applied Biochemistry and Biotechnology*) referense. Tanulmányutakon járt Finnországban és Németországban. Az MTA Oláh György-díj kitüntetettje (2007).

Ajánlók:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hohmann Judit, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Horváth István Tamás, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Sohár Pál, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Vancsó Gyula, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Zrínyi Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

TISZTELETI TAGSÁGRA AJÁNLJA

Krzysztof Matyjaszewski

1950-ben született a Konstantynówban (Lengyelország). Alapfokú diplomáját a Szovjetunióban, a Moszkvai Műszaki Egyetemen 1972-ben szerezte. PhD-fokozatot 1976-ban (Lengyel Tudományos Akadémia), habilitációt 1985-ben (Łódzi Műszaki Egyetem, Lengyelország) nyert el. 1985 óta a Carnegie Mellon Egyetem (CMU, Pittsburgh, USA) professzora, 1998-tól J. C. Warner University Professor of Natural Sciences. A CMU Makromolekuláris Kutatóközpont igazgatója.

Szakterülete a polimerkémia, ami alapvető változáson ment keresztül az általa felfedezett, rézkatalizált atomtranszfer gyökös polimerizáció (ATRP) jóvoltából. 1200 tudományos publikáció és 24 könyv (társ)szerzője, a kémiában a világon a legtöbbet idézett 10 tudós között szerepel. 6 tudományos akadémia tagja, 11 dísz-

doktori címmel rendelkezik, számos kitüntetés birtokosa (Wolf-díj, Franklin-érem, Gutenberg-díj, USA Elnöki Díj). Száz fölötti doktoráns témavezetője. Tudományos közleményeit 120 000-szer idézték, h-indexe 164. Módszerét jelenleg 12 ipari vállalat alkalmazza (65 szabadalom) speciális polimerek, biokonjugált rendszerek szerves/szervetlen hibrid anyagok előállítására.

Ajánlók:

Bodor Miklós, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Dékány Imre, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Felinger Attila, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hohmann Judit, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Horvai György, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Horváth István Tamás, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hudecz Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Joó Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Kollár László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pálinkás Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pukánszky Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Vancsó Gyula, az MTA külső tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Zrínyi Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya